

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Päiväkoti Satumetsä
Hyvinkää

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto

1. Painopisteet Satumetsän toiminnassa
 - 1.1. Hyvä arki ja kodinomaisuus
 - 1.2. Turvallisuus
 - 1.3. Kiireettömyys
 - 1.4. Luonnon kunnioittaminen
 - 1.5. Kasvatuskumppanuus

2. Toiminta-ajatus, ihmiskäsitys ja arvot

3. Lapsen tulo Satumetsään

4. Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa
 - 4.1 Varhaiskasvatusympäristö
 - 4.2 Kasvattaja ja tiimityö

5. Satumetsän toiminta- ja oppimisympäristö
 - 5.1 Leikki
 - 5.2 Liikunta
 - 5.3 Tutkiminen ja oma pohdinta
 - 5.4 Taiteellinen kokeminen ja ilmaisu
 - 5.5 Kielellinen luovuus ja ilmaisu

6. Sisältöalueet
 - 6.1 Äidinkieli
 - 6.2 Matematiikka
 - 6.3 Luonto ja ympäristö
 - 6.4 Historia ja yhteiskunta
 - 6.5 Estetiikka
 - 6.6 Etiikka
 - 6.7 Uskonto ja elämänkatsomus

7. Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa

8. Toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi

Johdanto

Päiväkoti Satumetsä sijaitsee Hyvinkäällä Kapulantiellä, Paavolan kaupunginosassa. Ti-loinamme toimii kerrostalon alakerrassa oleva varsin suuri huoneisto, joka on sisustettu mahdollisimman kodinomaisesti. Ulkoilemme aidatulla pihalla, joka sijaitsee kerrostalojen välissä sisäpihalla. Satumetsän lapset ovat iältään 1 – 5 –vuotiaita ja ryhmän koko vaihtelee lasten iän mukaan. Henkilökuntaa on kolme; yksi lastentarhaopettaja, joka toimii myös päiväkodin johtajana ja kaksi lastenhoitajaa.

Hyvinkäällä on toinenkin Päivähoito Satumaan yksikkö, päiväkotia Karjalantiellä. Teemme yhteistyötä Satumaan kanssa mm. päivystysaikoina ryhmämme yhdistyvät. Olemme sopineet myös yhteisistä retkistä ja lasten juhlista.

Varhaiskasvatussuunnitelmamme perustuu Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelman tekemiseen on osallistunut päiväkotimme henkilökunta. Varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään vuosittain.

1. Painopisteet Satumetsän toiminnassa

Päiväkodissämme tärkeitä asioita ovat hyvä arki, kodinomaisuus, turvallisuus, kiireettömyys ja kasvatuskumppanuus. Vahvistamme lapsen terveen minäkuvan syntymistä kunnioittamalla ja arvostamalla lasta omana itsenään. Toteutamme oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoisuutta kaikessa toiminnassamme. Kasvatusympäristömme on turvallinen ja vuorovaikutuksemme lasten, perheiden ja työntekijöiden kesken on avointa. Lähiympäristö ja luonto ovat osa kasvatusympäristöämme.

1.1 Hyvä arki ja kodinomaisuus

Toiminta-ajatuksemme mukaisesti luomme lapselle hyvän arjen, jossa lapsi voi turvallisesti kasvaa, oppia ja kehittyä. Tarjoamme lapselle turvallisen ja kodinomaisen toimintaympäristön, jossa lapsi voi toteuttaa itseään ja hänellä on hyvä olla.

1.2 Turvallisuus

Kohtelemme lasta lämpimästi ja huomioimme jokaista lasta yksilöllisesti arjen eri tilanteissa. Meillä on selkeät, lempeät ja turvalliset rajat, joihin kaikki kasvattajat ovat sitoutuneet. Lapsi voi luottaa aikuisiin kokeillessaan omia rajojaan. Ohjaamme lasta omien tunteidensa tunnistamisessa sekä toisten tunteiden huomioimisessa. Lapsille taataan fyysinen ja psyykkinen turvallisuus, puututaan kiusaamiseen. Vanhemmilla tulee olla luottamus siihen, että lapsesta välitetään ja pidetään hyvää huolta.

1.3 Kiireettömyys

Arjen toiminnot suunnitellaan niin, että kiireen tuntua ei tule. Pienryhmissä toimiminen, siirtymätilanteiden porrastaminen ja tilojen jakaminen mahdollistavat kiireettömän arkipäivän ja lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioimisen. Lasten ajatuksia kuunnellaan ja niistä ollaan kiinnostuneita. Leikkien jatkuvuutta tuetaan ja annetaan jokaiselle lapselle aikaa uuden oivaltamiseen ikätaso huomioiden.

1.4 Luonnon kunnioittaminen

Nautimme luonnosta ja vaihtuvista vuodenaajoista. Ihmettelemme ja ihastelemme luontoa ja sen erilaisia ilmiöitä. Retkillä lähimetsään opettelemme kunnioittamaan ja suojelemaan luontoa.

1.5 Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Kasvatuskumppanuuden tavoitteena on, että henkilöstön ja vanhempien samanaarvoiset, mutta sisällöltään osin erilaiset tiedot ja taidot toimia lapsen kanssa yhdistyvät lapsen hyvinvointia kannattelevalla tavalla. Vanhemmilla on ensisijainen kasvatusoikeus ja –vastuu sekä oman lapsensa tuntemus. Ilman tätä tuntemusta on työmme mahdotonta. Lapsen tarpeet ovat vanhempien ja henkilökunnan kasvatuskumppanuuden lähtökohta. Kasvatuskumppanuus on kasvatustuun jakamista. Lapselle läheisten aikuisten toimiva yhteistyösuhde, kasvatuskumppanuus, kannattelee lapsen siirtymistä ja elämistä kodin ja päiväkodin kasvuympäristöissä.

2. Toiminta-ajatus, ihmiskäsitys ja arvot

Toiminta-ajatuksenamme on luoda lapselle hyvä arki, jossa lapsi voi turvallisesti kasvaa, oppia ja kehittyä. Tärkein kasvu ja kehitys liittyy lapsen minuuden ja itse-tunnon rakentumiseen. Luomme lapselle turvallisen ja monipuolisen toimintaympäristön, jossa lapsi saa toteuttaa itseään ja hänellä on hyvä olla.

Ihmiskäsityksemme mukaan jokaista lasta kunnioitetaan ja arvostetaan omana persoonanaan, hyväksytään lapsen erilaisuus. Huomataan lapsessa oleva hyvä ja kannustavalla otteella ohjataan lasta ottamaan vastuuta omasta käyttäytymisestään ja selvittämään ristiriitatilanteita myönteisin keinoin. Lasta autetaan selviytymään epäonnistumisen kokemuksista, häntä rohkaistaan myötätunnon, hyväksyvän koskettamisen, fyysisen läheisyyden ja sylissä pitämisen avulla.

Tärkeimmät arvot ovat päiväkoti Satumetsässä lapsen ja perheen kuunteleminen, toisten huomioon ottaminen ja erilaisuuden hyväksyminen. Muita tärkeitä arvoja ovat kiireettömyys, turvallisuus, yksilöllisyys ja luonnon kunnioittaminen.

3. Lapsen tulo Satumetsään

Lapsen aloittaessa päivähoiton panostamme turvallisen vuorovaikutussuhteen syntymiseen perheen ja päiväkodin työntekijöiden välillä. Aluksi varaamme aikaa tutustumiseen, keskustelulle ja päiväkodin esittelylle. Perheen kanssa keskustellaan lapsesta ja tutustutaan, päiväkodin henkilökunta kuuntelee vanhempien toiveita, odotuksia ja mahdollisia pelkoja, joita päivähoiton aloitus synnyttää.

Hoitosopimuksen täytön yhteydessä vanhemmat saavat aloituskeskustelukaavakkeen täytettäväkseen. Se on osa Hyvinkään kaupungin yksilöllistä varhaiskasvatussuunnitelmaa (lapsen vasua). Aloituskeskustelussa on hyvä kartoittaa lapsen yksilölliset tarpeet. Kaavake palautetaan täytettynä ensimmäisillä tutustumiskerroilla tai ensimmäisinä hoitopäivinä.

Tavoitteenamme on luoda luottavainen hoitosuhde koko perheeseen heti alusta lähtien. Vanhemmalla on myös mahdollisuus soittaa päiväkotiin kesken hoitopäivän ja kysellä lapsen kuulumisia. Vaikean aamun jälkeen työntekijä voi myös laittaa vanhemmalle tekstiviestin ja kertoa, kuinka päivä lähti sujumaan. Hoidon jatkuessa pidämme tärkeänä jatkuvaa jokapäiväistä keskusteluyhteyttä vanhempien kanssa. Perheiden kanssa järjestetään varhaiskasvatuskeskustelut syksyisin ja keväisin, jolloin jokaisen lapsen yksilöllistä vasua arvioidaan yhdessä vanhempien kanssa. Tarpeen vaatiessa keskusteluja voidaan pitää useamminkin.

4. Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa

Lapsen kokonaispersoonallisuuden kehittymisen tukeminen ja vahvistaminen perustuu lapsen kokonaisvaltaiseen tuntemiseen. Kasvatuskumppanuuden periaatteiden mukaisesti laadimme vanhempien kanssa lapsen yksilöllistä varhaiskasvatussuunnitelmaa, joka määrittelee kunkin lapsen kohdalla toiminnan tavoitteet ja sisällöt. Kunkin lapsen yksilölliset tarpeet ohjaavat päivittäisten toimintojen suunnittelua ja toteuttamista. Kasvattajien toiminta perustuu lapsiryhmän tuntemiseen ja kasvatajatiimin pedagogisiin sopimuksiin.

4.1 Varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristö muodostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta oppimisympäristöstä. Kasvattajilla on paljon mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöön yhdessä lasten kanssa niin, että siitä tulee mahdollisimman hyvä lapsen hoitoa, kasvatusta ja opetusta silmällä pitäen. Toimivassa, viihtyisässä ja muunneltavassa ympäristössä lapsi voi aktiivisesti osallistua ympäristön muokkaamiseen. Vanhempien ideat ja palaute otetaan myös mahdollisuuksien mukaan huomioon.

Hyvä varhaiskasvatusympäristö innostaa lasta toimimaan, leikkimään, liikkumaan, tutkimaan ja oppimaan. Lasten leikeille pyritään antamaan mahdollisuus jatkaa.

Lapselle annetaan mahdollisuus valita tila, jossa leikkii sekä leikkiin tarvittavat materiaalit. Lapsi voi halutessaan olla myös omassa rauhassa. Päiväkoti Satumetsän tilat antavat leikkien jakamiselle oikein oivat mahdollisuudet. Meillä on käytössä leikkitalu, josta lapsi voi valita haluamansa leikin ja josta voi käydä välillä tarkistamassa, minkä leikin kukin lapsi valitsi. Näin voimme sitouttaa lapset ikätaso huomioiden jatkamaan samassa leikissä pidempään ja kasvattajat voivat käyttää leikkitaluja havaintojen kirjaamisessa apuna.

4.2 Kasvattaja ja tiimityö

Tiimi muodostuu yksilöistä ja siksi tiimityön onnistumiseen vaikuttaa paljon se, miten tiimin jäsenet ovat sitoutuneet yhteisiin pelisääntöihin. Jokainen kasvattaja tuo työyhteisöön ammattiosaamisensa lisäksi myös oman persoonansa. Pelkän persoonallisuuden varassa ei kasvatustyötä pysty tekemään vaan tarvitaan monenlaisia ammatillisia valmiuksia, että yhteistyö tiimissä onnistuu. Tiimityö on enemmän kuin pelkkää tehtävien jakamista ja arjen sujumista. Työhönsä aidosti sitoutunut ja yhteen hiileen puhaltava kasvattajatiimi luo lapselle turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön.

Satumetsässä me pidämme tiimipalavereja kerran kuukaudessa suunnitellusti ja viikoittain aina, kun on mahdollista. Tiimissä sovitaan yhteiset toimintatavat, esim. vastualueet, tiedonkulku, toiminnan suunnittelu, perehdytys, tapahtumat, palautteen antaminen jne. Sovimme myös arjen toimiin säännöt ja rajat, niin että kaikki tiimin jäsenet toimivat samoin samoissa tilanteissa, esim. miten lapset otetaan vastaan, miten kohdataan vanhemmat, ruokailu- ja siirtymätilanteiden suunnittelu, ulkoilun ja vapaan leikin säännöt ja rajat, päivälevon järjestäminen jne. Lisäksi tiimipalavereissa käsitellään jokaisen tiimin jäsenen tekemiä lapsihavaintoja, vanhemmilta saatua palautetta ja tiimin yhteistyön sujumista.

5. Satumetsän toiminta- ja oppimisympäristö

Lapselle on ominaista uteliaisuus ja halu oppia uutta. Oppiminen on kokonaisvaltaista; lapsi käyttää kaikkia aistejaan. Lapsen aktiivisuutta tuetaan huomioimalla hänen ikänsä, tarpeensa ja kiinnostuksen kohteensa. Nämä otetaan huomioon myös toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

5.1 Leikki

Leikki ja mielikuvitus ovat lapselle ominainen tapa hahmottaa ja käsitellä ympäröivää maailmaa. Leikkiminen kehittää lapsen minuutta kokonaisvaltaisesti. Me Satumetsässä kunnioitamme lapsen leikkiä. Lapselle tarjotaan leikkimiseen riittävästi rauhaa, tilaa ja ikätasoisia välineitä. Annetaan myös mahdollisuuksia niin vapaaseen kuin ohjattuunkin leikkiin. Leikkivälineet ovat lasten saatavilla ja leikkejä ei aina tarvitse korjata pois.

Leikin avulla harjoitellaan sosiaalisia suhteita, tahtomista ja todellisuuden tajua. Pienten lasten leikki on harjoittelemista, opettelua, havainnointia ja tutkimista. Aikuinen on enemmän läsnä ja auttaa pieniä leikin rakentamisessa, osallistuu tarvittaessa ja tarjoaa elämyksiä. Isompia lapsia ohjataan pienempiin ryhmiin ja leikkeihin sitoudutaan pidemmäksi aikaa. Aikuinen havainnoi leikkiä aktiivisesti ja omalla toiminnallaan kannattelee leikkiä tarpeen mukaan. Leikin loputtua opetellaan siivoamaan ja viemään tavarat oikeille paikoille.

5.2 Liikunta

Päivittäinen ja monipuolinen liikkuminen on välttämätöntä lapsen tasapainoiselle kasvulle kehitykselle ja terveydelle. Liikunnan tarkoitus on tuottaa iloa sekä parantaa lapsen itsetuntoa onnistumisien kautta. Liikunnan avulla harjoitetaan lapsen hieno- ja karkeamotorisia taitoja tutustuen eri liikuntamuotoihin sisä- ja ulkoliikunnassa. Käytössämme on monipuolisia sisäliikuntavälineitä (mm. puolapuut, palloja, naruja, huiveja, häntäpalloja, tunneli sekä patjoja). Ulkoliikuntaan houkuttavat päiväkodin pihan keinut, liukumäki, hiekkalaatikko ja pallo- sekä juoksuleikit. Lisäksi teemme retkiä lähimetsään, jossa lapset saavat liikkua erilaisessa maastossa.

Päiväkodin sisätilat antavat hyvät mahdollisuudet pienryhmien liikkumiseen sekä ohjatuilla tuokioilla että vapaan leikin aikana. Lasta innostetaan kiipeilyyn ja pelaamiseen sekä muuhun arkipäivän tilanteisiin liittyvään liikuntaan. Lasta autetaan löytämään itselle mieluisa liikuntamuoto ja sitä kautta kokemaan liikunnan iloa. Kasvat-

tajat ovat itse esimerkkeinä liikkumisessa ottamalla osaa liikkumiseen ja luomalla kannustavan ilmapiirin. Monipuolisen liikunnan tavoitteena on, että liikunta tulee luonnolliseksi osaksi lapsen arkipäivää. Liikunnan kautta lapsi tutustuu itseensä sekä toisiin, oppii ryhmässä työskentelyn taitoja, itseilmaisua ja hänen mielikuvituksensa kehittyä.

5.3 Tutkiminen ja oma pohdinta

Satumetsässä me pyrimme tukemaan lapsen luontaista halua tutkia ja kokeilla asioita. Tavoitteena on vaalia lapsen intoa tutkia ja rakentaa uutta tietoisuutta ihmettelämisen ja oivaltamisen kautta. Kasvattaja luo avoimen oppimisympäristön, jonka avulla tarjoaa mahdollisuuksia uusiin kokemuksiin. Kasvattaja on innostunut ja vastaa lasten kiinnostuksen kohteisiin. Hän auttaa ja tukee lasta sekä rohkaisee erilaisiin kokeiluihin. Hän kunnioittaa lapsen omaa ajattelua ja pyrkii kehittämään sitä esittämällä tarkentavia kysymyksiä ja ottaa huomioon eri-ikäisten lasten erilaiset tutkimisen tavat. Lähiympäristö ja luonto ovat luonnollisia tutkimuskohteitamme.

5.4 Taiteellinen kokeminen ja ilmaisu

Luova toiminta voi antaa lapselle tilaisuuksia kokea asioita kaikilla aisteillaan ja kuunnella omaa itseään. Taiteellinen ilmaisu on hyvin kokonaisvaltaista toimintaa, mihin vaikuttavat tunteet, arvostukset, taidot, tiedot ja havainnot. Leikki ja taide liittyvät toisiinsa. Lapsi, joka osaa leikkiä, kykenee myös rikkaaseen kuvalliseen ilmaisuun. Ympäröivä luonto on lasten taiteellisten aktiviteettien innoittaja. Lapsi leikkii

piirtäessään, tutustuu erilaisiin välineisiin, materiaaleihin ja työskentelytapoihin. Samalla lapsi järjestää kokemuksiaan ja ilmaisee itseään, tunteitaan, pelkojaan sekä harjoittelee sosiaalisia taitojaan.

Harjoitamme erilaista luovaa toimintaa joka päivä; askartelemme, leivomme, muovailemme, maalaamme, laulamme, tanssimme... Tavoitteenamme on vahvistaa lapsen itsetuntoa, rohkeutta, herkkyyttä, mielikuvitusta, itseluottamusta, omaaloitteisuutta ja omatoimisuutta, uteliaisuutta, keskittymiskykyä, hienomotoriikan kehitystä, esteettisten kykyjen kehitystä, itseilmaisun kehittymistä sekä erilaisuuden hyväksymistä. Ei mitkään pienet tavoitteet, siis!

5.5 Kielellinen luovuus ja ilmaisu

Satumetsässä lorutteleme, sadutteleme, riimittelemme ja luemme sekä laulamme paljon. Erilaisten laululeikkien avulla pienimmätkin lapset voivat osallistua yhteisiin tuokioihin. Aikuisen rikas kieli, sekä tekemisen, asioiden ja esineiden jatkuva nimeäminen vahvistaa lapsen sanavarastoa ja luo pohjan lapsen omalle kommunikaatiolle. Näin pyrimme kehittämään ja tukemaan lasten kielellistä kehitystä.

6. Sisältöalueet

Varhaiskasvatuksen keskeiset sisällöt ovat: äidinkieli, matematiikka, luonto ja ympäristö, historia ja yhteiskunta, estetiikka, etiikka sekä uskonto ja elämäkatsomus. Ne ovat kasvattajien työvälineitä, joilla voidaan rikastuttaa lapselle ominaisia tapoja toimia.

6.1 Äidinkieli

Kieli on kommunikaation ja vuorovaikutuksen tärkein väline. Työntekijät käyttävät hyvää kieltä kaikissa perushoitotilanteissa ja kuuntelevat lasta. Luemme satuja, lorutteleme, riimittelemme, nimeämme ja kirjaamme ylös lasten keksimiä tarinoita.

6.2 Matematiikka

Jokapäiväisten touhujen yhteydessä verrataan, luokitellaan, mitataan, asetetaan järjestykseen, etsitään muotoja, mietitään aikaa ja lasketaan. Isommille (4- ja 5-vuotiaille) järjestetyllä omalla tuokiolla harjoitellaan päättely- ja ongelmanratkaisukykyä ja opitaan uusia käsitteitä. Lasten kanssa pelataan erilaisia pelejä, jumppatuokioilla harjoitellaan suuntia ja käsitteitä.

6.3 Luonto ja ympäristö

Satumetsässä syvennyttään luonnon ilmiöihin sekä eläimiin ja kasveihin eri vuoden aikoina. Tutustutaan, havainnoidaan, tutkitaan ja haistellaan sekä maistellaan luon-

nossa liikkussa erilaisia asioita. Nautitaan luonnosta yhdessä lasten kanssa kaikilla aisteilla ja opitaan liikkumaan luonnossa arvostaen sitä. Tavoitteenamme on luonnon kunnioitus ja suojelu, luonnon kauneuden ja luonnon merkityksen tajuaminen.

6.4 Historia ja yhteiskunta

Tarkoituksenamme on rakentaa lapsen kanssa kuvaa menneisyydestä siitä kertovien tarinoiden, esineiden, dokumenttien ja perinnelaulujen sekä -leikkien avulla. Käydään yhdessä erilaisilla asioilla; kaupassa, kirjastossa tai museossa. Lapsi aloittaa tutustumisen ympäristöönsä itsensä ja oman perheensä kautta. Tästä edetään tutustumaan omaan päiväkotiin, toisiin lapsiin, henkilökuntaan, lähiympäristöön, omaan kotikaupunkiin ja kotimaahan sekä suomalaisen kulttuuriperinteen välittämiseen.

6.5 Estetiikka

Satumetsässä tuetaan lasten tunneilmaisua ja rohkaistaan luovaan toimintaan. Annetaan lapselle omalla luovalla asenteella esimerkki ja viritetään ilmapiiri luovaksi omalla innostuneisuudella. Lasten työt asetetaan esille ja niitä ihaillaan yhdessä. Niistä puhutaan myös vanhemmille ja pyydetään vanhempiakin ihailemaan tuotoksia ja annetaan lapsen itse kertoa tekemisen prosessista. Pyrimme luomaan mahdollisimman kodinomaisen ja viihtyisän ympäristön, jossa kaikilla on hyvä olla.

6.6 Etiikka

Pyrimme Satumetsässä vahvistamaan lapsen uskoa ja luottamusta itseensä ja luomaan hänelle positiivisen minäkuvan rohkaisemisen ja kannustamisen keinoin. Lapsen tulee saada kokea, että hänestä välitetään ja hänen tarpeistaan huolehditaan. Lapsen tulee myös saada kokemuksia siitä, että hänen oma elämänsä on arvokas ja ainutlaatuinen, samalla hän oppii arvostamaan muita ihmisiä.

Kasvattaja ohjaa lasta ottamaan vastuuta omasta käyttäytymisestään ja pohtimaan mikä on oikein ja mikä väärin. Lisäksi lasta ohjataan toisen huomioimiseen, näkemään tilanteita joissa lapsi voi auttaa toista lasta tai aikuista. Tavoitteena on tukea toisaalta lapsen yksilöllisyyttä ja ainutlaatuisuutta, toisaalta lapsen kasvua yhteisöllisyyteen. Päivittäisessä vuorovaikutuksessa opitaan kiittämään, tervehtimään, pyytämään anteeksi, odottamaan vuoroaan, kuuntelemaan toisia, keskustelemaan, noudattamaan hyviä ruokailutapoja, katsomaan silmiin puhuteltaessa ja noudattamaan yhteisiä sääntöjä ja rajoja.

6.7 Uskonto ja elämänkatsomus

Lähtökohtanamme on perheiden uskonnollisen vakaumuksen kunnioittaminen. Tavoitteena on antaa lapselle mahdollisuus kohdata uskontoon liittyviä asioita ja tutustua uskonnollisiin juhliin. Satumetsässä huomioimme uskonnollisiin pyhiin liittyviä perinteitä kuten adventtiajan, joulun ja pääsiäisen vieton.

7. Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa

Tärkeimmät yhteistyökumppanimme ovat luonnollisesti lapsen vanhemmat. Joskus kuitenkin lapsen tilanne vaatii perheen ja päivähoidon ammattilaisten lisäksi erityistä tukea. Tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana on vanhempien ja kasvatushenkilöstön havaintojen yhteinen tarkastelu. Lapsi voi tarvita tukea fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän tai sosiaalisen kehityksen osa-alueella.

Tässä tilanteessa lastentarhanopettaja ottaa perheen luvalla yhteyttä kiertävään erityislastentarhanopettajaan (kelto). Keltot huolehtivat lasten erityisen tuen tarpeen varhaisesta tunnistamisesta, tutkimuksiin ohjaamisesta ja kuntoutuksen järjestämisestä yhdessä vanhempien, päivähoidon henkilökunnan ja muiden lasta tutkivien ja kuntouttavien tahojen kanssa. Kun keltoon on otettu yhteyttä, käy hän päiväkodissa tutustumassa lapseen ja sen jälkeen haluaa tavata perheen. Tässä tapaamisessa jokaiselle erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tehdään varhaiskasvatuksen kuntoutussuunnitelma, joka sisältää yksilöllisiä ratkaisuja lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukemiseksi. Erityislastentarhanopettajan tärkein yhteistyökumppani ovat lapsen vanhemmat, sillä erityisen tuen tarpeen arviointi ja toteutumisen suunnittelu tehdään aina yhdessä vanhempien kanssa.

Muita yhteistyökumppaneitamme ovat neuvolat ja perheneuvola, joihin otetaan yhteyttä myös vain vanhempien luvalla. Neuvolan kanssa tehtävästä yhteistyöstä esimerkkinä on 5-vuotiaiden lasten havainnointilomake, jonka täyttävät sekä vanhemmat, että päivähoidon henkilökunta.

8. Toiminnan suunnittelu, toteuttaminen, arviointi ja kehittäminen

Päivähoiton toimintakauden alussa luodaan toiminnalle suunnitelmat ja tavoitteet. Suunnittelemme viikkorytmin etukäteen tulevalle viikolle ja se on vanhempien nähtävillä seinällä. Toimintaamme ohjaa etukäteen valittu teema, joka jatkuu läpi toimintakauden. Jokainen kasvattaja suunnittelee toimintatuokionsa yhteisten linjojen mukaisesti, kuitenkin omaa erityisosaamistaan ja persoonaansa parhaansa mukaan apuna käyttäen. Viikko-ohjelmamme on monipuolinen ja toiminnat suunniteltu lasten ikätaso huomioiden. Kasvattajatiimin vastuulla on lapsen päivän suunnittelu ja toteuttaminen siten, että turvallisuus ja vuorovaikutus mahdollistuvat päiväkodin arjessa.

Kehittämisen edellytyksenä on toiminnan arviointi ja itsearviointi. Kehitämme toimintaamme myös perheiltä saamamme palautteen pohjalta. Kerran vuodessa jaamme vanhemmille asiakastyytyväisyyskyselyn. Lisäksi vanhempainillassa kuuntelemme vanhempien toiveita. Varhaiskasvatuskeskusteluissa vanhempien kanssa käymme

läpi lapsen vasun ja yhdessä arvioimme lapsen kehitystä, tavoitteiden toteutumista ja toimintaamme.

Säännöllisen palautteen antaminen ja vastaanottaminen tiimissä on jokaisen tiimin jäsenen ammatillisen kehityksen kannalta tärkeää. Ilman palautetta on vaikea oppia. Lisäksi työssä ja elämässä on ratkaisevinta oikean asenteen löytäminen. Myönteiset mielikuvat ja tavoitteet vievät pitemmälle kuin jatkuva ongelmien ja epäkohtien listaaminen. Hyvässä työyhteisössä on motivoituneita, ammattitaitoisia ja ammatistaan ylpeitä työntekijöitä, jotka ovat valmiita tarkastelemaan kriittisesti työtapojaan ja kehittämään päiväkodin arkea toimivammaksi. Kiireetön ja vuorovaikutuksellinen arki on ihan mahdollista, kun niin halutaan.

Lasta ei kasvateta siksi, että hän olisi mahdollisimman mukava ja vaivaton meille, vaan siksi, että hän terveenä ja väkevänä voisi täyttää tulevan paikkansa ja löytää itsensä.

-Maria Jotuni-

